

Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija
Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

K.Valdemāra ielā 157, Rīgā, LV – 1013 • tālr. (+371) 67388624 • fakss (+371) 67388634 • e-pasts: ptac@ptac.gov.lv

LĒMUMS

Rīgā

2010.gada 7.janvārī

Nr.E03-KREUD-2

Par administratīvā soda uzlikšanu

Par negodīgu komercpraksi, par kuru paredzēts sods Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.¹³ panta trešajā daļā

Patērētāju tiesību aizsardzības centra direktores vietniece Kristīne Riekstiņa,
piedaloties sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „VISION EXPRESS BALTIJA”
juridiskā adrese: Katrīnas dambis 26/2, LV-1045
vienotās reģistrācijas Nr. 40003047732,
personas ieņemamais amats: valdes loceklis
vārds, uzvārds: (...)
personas kods: (...)
un
personas ieņemamais amats: valdes loceklis
vārds, uzvārds: (...)
personas kods: (...)

izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu un konstatēja:

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk – PTAC), pamatojoties uz Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma (turpmāk – NKAL) 15.panta pirmo daļu, ir izvērtējis SIA „VISION EXPRESS BALTIJA” (turpmāk – Sabiedrība) īstenotās komercprakses, sniedzot informāciju par speciālo piedāvājumu – *Otras brilles bezmaksas!* (turpmāk – Piedāvājums) – atbilstību patērētāju tiesību aizsardzību reglamentējošo, NKAL un citu normatīvo aktu prasībām.

Piedāvājumā minēts: „*Nopērc brilles līdz Ls 39,99 un saņem kuponu* Ls 20 vērtībā! Nopērc brilles dārgākas par Ls 40 un saņem kuponu* Ls 40 vērtībā! *kuponu var izmantot tikai briļļu iegādei. Kuponi nesummējas ar citām atlaidēm un nesedz briļļu izgatavošanu. Par briļļu izgatavošanu klientam ir jāmaksā atsevišķi. 1 kupons derīgs 1 brillēm (kuponi savā starpā nesummējas). Akcija notiek no 09.11.2009. līdz 31.12.2009.*” PTAC ir konstatējis, ka Piedāvājums sniegts 2009.gada 9.decembrī Sabiedrības mājas lapā – www.visionexpress.lv (turpmāk – Mājas lapa).

2009.gada 16.decembrī PTAC nosūtīja Sabiedrībai vēstuli Nr.21-06/990, kurā informēja Sabiedrību par to, ka ir uzsācis izvērtēt Sabiedrības īstenoto komercpraksi,

sniedzot informāciju par Piedāvājumu, kā arī, pamatojoties uz NKAL 15.panta otro daļu, pieprasīja Sabiedrībai līdz 2010.gada 4.janvārim sniegt informāciju par Piedāvājuma izplatīšanas apjomu, vietām un laikiem, kā arī informēja Sabiedrību par tās Administratīvā procesa likuma 62.panta pirmajā daļā noteiktajām tiesībām izteikt viedokli un argumentus administratīvajā lietā. PTAC aicināja Sabiedrību rakstveida viedokli un argumentus iesniegt līdz 2010.gada 4.janvārim.

2009.gada 30.decembrī PTAC saņēma Sabiedrības 2010.gada 4.janvāra atbildes vēstuli Nr.49/09, kurā Sabiedrība attiecībā uz PTAC norādi, par to, ka *patērētājam jebkurā gadījumā nebūs iespējams saņemt otras brilles bez maksas, jo patērētājam ir iespējams saņemt kuponu Ls 20 vai Ls 40 vērtībā nevis otras brilles bez maksas*, sniedz viedokli, ka šajā gadījumā netiek ņemta vērā situācija pēc būtības, jo akcijas ietvaros patērētāji saņēma kuponus un līdz ar to arī brilles. Jebkurš patērētājs, nopērkot brilles Sabiedrības veikalos, uzreiz varēja saņemt otras brilles, kuras jau bija gatavas vai tika izgatavotas apmēram vienas stundas laikā (vairumā gadījumu). Patērētājiem, kuri vēlējas saņemt otras brilles uzreiz, kupons tika izrakstīts atskaites nolūkiem un samainīts nekavējoties pret brillēm. Sabiedrība informē, ka kupons tika ieviests, lai patērētājs varētu uzdāvināt vai saņemt otras brilles jebkurā dienā vai citā veikalā. Sabiedrība norāda, ka patērētāji ir ļoti apmierināti ar šādu risinājumu.

Attiecībā uz to, ka patērētājiem jāmaksā par briļļu izgatavošanu, Sabiedrība paskaidro, ka tas neatbilst patiesībai, jo patērētāji veikalos varēja iegādāties ne tikai tās brilles, kuras tiek montētas Sabiedrības veikalu laboratorijās (par kurām bija paredzēta piemaksa), bet arī bija iespējams izvēlēties gatavas optiskās brilles, saulesbrilles vai brilles bez Sabiedrības iemontētajām lēcām (piem., lai uzdāvinātu cilvēkam, kas pēc tam pats ieliek sev tajās piemērotas lēcas), nepiemaksājot neko. Sabiedrība informē, ka gadījumā, ja patērētājs izvēlējās brilles ar individuālajām lēcām, tās bija jāieliek ietvarā Sabiedrības veikalu laboratorijās un cena bija atbilstoša Sabiedrības regulārajam cenrādī, kas netiek mainīts arī akciju laikā.

Sabiedrība iepriekšminētajā vēstulē pauž viedokli, ka, ja tā būtu gribējusi informēt patērētājus, ka otras brilles un briļļu izgatavošana ir bezmaksas, tad būtu sniegusi šādu informāciju Piedāvājumā, bet konkrētajā gadījumā Sabiedrība piedāvā tikai brilles kā precī bez pakalpojuma. Sabiedrība arī norāda, ka jebkurā optikas veikalā Latvijā vai ārzemēs gadījumos, ja tiek pārdotas nevis gatavas brilles, bet gan brilles ar lēcām, kurām vēl ir jāiziet laboratorijas ielikšanas process, klientam ir jāmaksā par briļļu izgatavošanu. Līdz ar to Sabiedrība neuzskata, ka tā ir rīkojusies maldinoši, piedāvājot bezmaksas brilles un atgādinot, ka par darbu (briļļu izgatavošanu), ja tas patērētājam ir nepieciešams, akcijas laikā tāpat kā jebkurā citā laikā būtu jāmaksā.

Vienlaikus Sabiedrība norāda, ka tā pieļauj, ka reklāmā ir kļūdījusies, taču, saņemot PTAC vēstuli, Sabiedrība precizēja Piedāvājuma saturu, izņemot saukli „bez maksas”, kā arī Sabiedrība atcēla plānotās reklāmas aktivitātes (TV un radio). Vienlaikus Sabiedrība uzsver, ka, ņemot vērā, ka Sabiedrība un PTAC nav saņēmusi patērētāju sūdzības, nav konstatējama patērētāju neapmierinātība, jo akcijas noteikumi bija skaidri aprakstīti reklāmas materiālos.

Sabiedrība izsaka apņemšanos nākotnē pievērst pastiprinātu uzmanību reklāmas akcijām un to saturam, lai ievērotu normatīvo aktu prasības. Vienlaikus Sabiedrība izsaka viedokli, ka, ja PTAC uzskata, ka Sabiedrība konkrētajā gadījumā formāli ir pārkāpusi NKAL, jo varēja izteikties vēl skaidrāk, tad ņemot vērā situācijas būtību un

Sabiedrības vēlmi nepieļaut patērētāju tiesību aizskārumu, kā arī Sabiedrības vēlmi sadarboties ar PTAC šādu jautājumu konstruktīvā risināšanā, Sabiedrība lūdz PTAC piemērot Latvijas Administratīvā pārkāpuma kodeksa 21.pantu, atbrīvojot to no administratīvās atbildības, izsakot mutvārdu aizrādījumu.

Lietas izskatīšanas laikā Sabiedrības pārstāvji informēja, ka atzīst nodarīto pārkāpumu, taču paskaidroja, ka uzskata, ka reklāmā patērētājiem ir sniegta visa nepieciešamā informācija. Sabiedrības pārstāvji sniedza informāciju, ka Piedāvājuma darbības laikā patērētājiem bez maksas kā otras brilles tika piedāvātas arī gatavas optiskās brilles, saulesbrilles, kā arī briļļu ietvari un lēcas. Lietas izskatīšanas laikā PTAC bija iespēja izvērtēt Sabiedrības televīzijas un radio reklāmas, no kurām latviešu valodā izplatītajās sniegta informācija par Piedāvājumu. Sabiedrības pārstāvji vairakkārt uzsvēra, ka viņiem nav bijis nodoms maldināt patērētājus.

Izvērtējot lietā esošos materiālus, PTAC secina:

Saskaņā ar NKAL 1.panta pirmās daļas 2.punktu *komercprakse – darbība (uzvedība, apgalvojums, komerciāla saziņa, tirgvedība) vai bezdarbība (noklusējums), kas tieši saistīta ar tirdzniecības veicināšanu, preces (ķermeniskas vai bezķermeniskas lietas) pārdošanu vai pakalpojuma sniegšanu patērētājam*. Tādējādi PTAC norāda, ka Piedāvājuma sniegšana ir uzskatāma par komercpraksi NKAL izpratnē, jo tā ir darbība, kas tieši saistīta ar Sabiedrības piedāvāto konkrēto preču tirdzniecības veicināšanu. Savukārt saskaņā ar NKAL 1.panta pirmās daļas 1.punktu, kas nosaka, ka *komercprakses īstenotājs – ražotājs, pakalpojuma sniedzējs vai pārdevējs, ka savas saimnieciskās vai profesionālās darbības ietvaros īsteno komercpraksi, kā arī jebkura cita persona, kas rīkojas ražotāja, pakalpojuma sniedzēja vai pārdevēja vārdā vai uzdevumā*, Sabiedrība ir uzskatāma par komercprakses īstenotāju.

NKAL 11.panta 20.punkts nosaka, ka *komercprakse jebkuros apstākļos ir maldinoša, ja komercprakses īstenotājs raksturo preci vai pakalpojumu ar vārdiem „bezmaksas”, „par velti”, „bez atlīdzības” vai tamlīdzīgi, bet patērētājam ir jāmaksā vēl kas vairāk virs tām izmaksām, kuras rodas, atbildot uz piedāvājumu un saņemot piegādāto preci vai pakalpojumu*.

Nemot vērā minēto un Piedāvājumā sniegto informāciju, PTAC norāda, ka Sabiedrības īstenotā komercprakse, sniedzot Piedāvājumu, ir uzskatāma par maldinošu komercpraksi saskaņā ar NKAL 11.panta 20.punktu, jo Piedāvājumā tiek sniegta konkrēta informācija – *otras brilles bezmaksas*, bet vienlaikus Piedāvājumā norādīts, ka, nopērkot brilles par noteiktu cenu, patērētājs saņem kuponu Ls 20 vai Ls 40 vērtībā, kā arī sniegta informācija, ka par briļļu izgatavošanu klientam ir jāmaksā atsevišķi. Līdz ar to PTAC secina, ka patērētāji, iepazīstoties ar Piedāvājumā sniegto informāciju, sagaida/varētu sagaidīt, ka, pasūtot vienas brilles, otras saņems bez maksas saskaņā ar Piedāvājumā minēto apgalvojumu, taču, ņemot vērā Piedāvājumā sniegto informāciju, secināms, ka jebkurā gadījumā patērētājam nebūs iespējams saņemt otras brilles bez maksas, jo patērētājam ir iespējams saņemt tikai kuponu Ls 20 vai Ls 40 vērtībā, nevis otras brilles bez maksas, kā arī jebkurā gadījumā patērētājam par briļļu izgatavošanu ir jāmaksā pašam, tādējādi viņam ir jāreķinās ar noteiktām izmaksām, lai saņemtu piedāvāto preci. PTAC norāda, ka līdz ar to tika maldināti tie patērētāji, kuri saskaņā ar Reklāmā sniegto informāciju sagaidīja/varēja sagaidīt, ka

pasūtot brilles, otras brilles būs bez maksas, taču, iegādājoties brilles, secināja, ka ir iespējams saņemt tikai kuponu Ls 20 vai Ls 40 vērtībā, nevis otras brilles bez maksas.

Saistībā ar Sabiedrības sniegto skaidrojumu, ka *jebkurā gadījumā patērētājam par brillu izgatavošanu ir jāmaksā pašam* – Sabiedrība paskaidro, ka neatbilst patiesībai, tas, ka jebkurā gadījumā patērētājam ir jāmaksā par brillu izgatavošanu, jo patērētāji veikalos varēja iegādāties ne tikai tās brilles, kuras tiek montētas Sabiedrības veikalu laboratorijās (par kurām bija paredzēta piemaksa), bet arī bija iespējams izvēlēties gatavas optiskās brilles, saulesbrilles vai brilles bez Sabiedrības iemontētajām lēcām (piem., lai uzdāvinātu cilvēkam, kas pēc tam pats ieliek sev tajās piemērotas lēcas), nepiemaksājot neko, un to, ka gadījumā, ja patērētājs izvēlējās brilles ar individuālajām lēcām, tās bija jāieliek ietvarā Sabiedrības veikalu laboratorijās un cena bija atbilstoša Sabiedrības regulārajam cenrādim, kas netiek mainīts arī akciju laikā, PTAC norāda, ka no Piedāvājumā sniegtās informācijas izriet, ka patērētājs varēs bez maksas saņemt jebkuras brilles jebkurā gadījumā, taču faktiski saskaņā ar Sabiedrības sniegto viedokli bez maksas ir pieejamas tikai gatavās brilles, saulesbrilles vai brillu ietvari, kas nav norādīts Piedāvājumā.

PTAC papildus norāda, ka arī latviešu skaidrojošā vārdnīca internetā www.ailab.lv terminu brilles skaidro kā *divas īpašā ietvarā iestiprinātas stikla lēcas, ko lieto redzes spējas palielināšanai*. Līdz ar to PTAC norāda, ja Sabiedrība Piedāvājumā sniedz informāciju – *omas brilles bezmaksas* – tad patērētājam būtu jāsaņem bez maksas brilles gatavas lietošanai, nevis tikai brillu ietvari un vēl papildus jāmaksā par lēcām un to iemontēšanu brillu ietvaros.

Attiecībā uz Sabiedrības sniegto viedokli, ka Sabiedrība un PTAC nav saņēmusi patērētāju sūdzības, līdz ar to nav konstatējama patērētāju neapmierinātība, jo akcijas noteikumi bija skaidri aprakstīti reklāmas materiālos, PTAC paskaidro, ka PTAC kā uzraudzības iestāde savas kompetences ietvaros uzrauga un izvērtē īstenotās komercprakses atbilstību patērētāju tiesību aizsardzību reglamentējošo, NKAL un citu normatīvo aktu prasībām, kā arī nepieciešamības gadījumā saskaņā ar NKAL 15.panta astoto un deviņo daļu ir tiesīgs pieņemt vienu vai vairākus lēmumus arī tad, ja PTAC nav pierādījumu par komercprakses īstenotāja nodarītajiem zaudējumiem.

Nemot vērā iepriekšminēto, PTAC norāda, ka Sabiedrība ir īstenojusi jebkuros apstākļos maldinošu komercpraksi saskaņā ar NKAL 11.panta 20.punktu, kas saskaņā ar NKAL 4.panta otrās daļas 2.punktu ir uzskatāma par negodīgu, savukārt NKAL 4.panta pirmā daļa nosaka, ka negodīga komercprakse ir aizliegta.

NKAL 15.panta astotā daļa nosaka: *Ja Uzraudzības iestāde atzīst komercpraksi par negodīgu, tā ir tiesīga pieņemt vienu vai vairākus lēmumus, ar kuriem: 1) uzliek komercprakses īstenotājam par pienākumu atbilstošā veidā sniegt papildu informāciju, kas nepieciešama, lai nodrošinātu komercprakses atbilstību šā likuma prasībām; 2) uzliek komercprakses īstenotājam par pienākumu nekavējoties izbeigt negodīgu komercpraksi; 3) aizliedz negodīgu komercpraksi, ja tā vēl nav uzsākta, bet ir paredzama; 4) uzliek komercprakses īstenotājam par pienākumu publicēt attiecīgajai komercpraktei atbilstošā saziņas līdzeklī paziņojumu, kurā norāda laboto informāciju, atsaucot negodīgo komercpraksi; 5) piemēro administratīvo sodu likumā noteiktajā kārtībā.*

Izvērtējot lietderības apsvērumus, PTAC uzskata, ka Sabiedrībai nav lietderīgi uzlikt kādu no NKAL 15.panta astotajā daļā 1. – 4.punktā paredzētajiem tiesiskajiem pienākumiem, jo Piedāvājums vairs netiek izplatīts, līdz ar to komercprakses

iespējamā negatīvā ietekme jau ir neatgriezeniski notikusi, bet, pamatojoties uz NKAL 15.panta astotās daļas 5.punktu, Sabiedrībai piemērojams ietekmēšanas līdzeklis par administratīvo pārkāpumu, piemērojot administratīvo sodu.

Līdz ar administratīvā soda palīdzību Sabiedrība tiks motivēta savā turpmākajā komercdarbībā nepieļaut atkārtotu iepriekš minēto pārkāpumu izdarīšanu. Arī juridiskajā literatūrā pausts viedoklis, ka „*soda kā piespiedu līdzekļa speciālās prevencijas uzdevums ir panākt, lai administratīvā akta adresāts neizdarītu jaunus prettiesiskus nodarījumus. Soda ģenerālās prevencijas uzdevums ir panākt, lai tos neizdarītu citas personas*” (Māris Baltis. Iestādes rīcības brīvība un lietderības apsvērumi. Jurista Vārds, Nr.18(373), 17.05.2005.). PTAC ņem vērā, to, ka saskaņā ar Latvijas Administratīvā pārkāpuma kodeksa (turpmāk – LAPK) 22.pantu administratīvā soda piemērošanas mērķis ir arī audzināt personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, lai tā ievērotu likumus.

Saskaņā ar LAPK 32.panta otrās daļas noteikumiem, uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstināšos un pastiprinošos apstākļus.

Ņemot vērā, ka ir izdarīts administratīvais pārkāpums un lietā nepastāv apstākļi, kas ir pamats lietvedības izbeigšanai (LAPK 239.pants), kā arī nepastāv apstākļi, lai nepiemērotu administratīvo sodu, un tā iemesla dēļ, lai atturētu pārkāpēju un citus tirgus dalībniekus no administratīvo pārkāpumu izdarīšanas, kā arī šādu pārkāpumu atkārtošanās, nepieciešams Sabiedrībai piemērot administratīvo sodu.

Sabiedrība tiek saukta pie administratīvās atbildības par administratīvo pārkāpumu, kurš ir paredzēts LAPK 166.¹³ panta trešajā daļā – *par negodīgu komercpraksi*.

LAPK 32.panta pirmā daļa nosaka, ka *sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem*. Saskaņā ar LAPK 166.¹³ panta trešo daļu *par negodīgu komercpraksi - uzliek naudas sodu juridiskajām personām - līdz desmittūkstoš latiem*.

Lemjot par naudas soda piemērošanu, PTAC ņem vērā Administratīvā procesa likuma 5., 13.pantu un 66.panta pirmajā daļā minētos tiesību principus un lietderības apsvērumus, lai noteiktu lēmuma par personas sodīšanu piemērotību un atbilstību, konkrētajā gadījumā ievērojot samērību starp pie atbildības sauktā tirgus dalībnieka rīcību un tam uzliekamo ierobežojumu, kā arī patērētāju (visas sabiedrības) tiesiskās intereses, t.sk., tiesības saņemt normatīvajiem aktiem atbilstošu komercpraksi, un šo interešu aizskārumu, to, ka piemērojamām sankcijām jābūt efektīvām un no pārkāpuma atkārtošanās atturošām.

Izvērtējot administratīvās lietas materiālus, PTAC nav konstatējis apstākļus, kas saskaņā ar LAPK 34.pantu pastiprinātu atbildību par administratīvo pārkāpumu.

Ņemot vērā, ka Sabiedrība 2010.gada 4.janvāra vēstulē Nr.49/09 ir apņēmusies turpmāk pievērst pastiprinātu uzmanību reklāmas akcijām, to saturam, lai stingrāk ievērotu normatīvos aktus, kā arī no Piedāvājumā tika izņemts sauklis „bez maksas” un atceļa plānotās reklāmas aktivitātes televīzijā un radio, PTAC ir konstatējis apstākļus, kas saskaņā ar LAPK 33.panta trešo daļu mīkstina atbildību par administratīvo pārkāpumu.

Izvērtējot iepriekš minētos apstākļus, kā arī ņemot vērā Reklāmas izplatīšanas apjomu, izdarītā pārkāpuma raksturu un, ņemot vērā atbildību mīkstinošos apstākļus un atbildību pastiprinošo apstākļu neesamību, kā arī ievērojot vienlīdzības principu, PTAC uzskata, ka par negodīgas komercprakses īstenošanu Sabiedrībai ir uzliekams naudas sods Ls 200,00 apmērā, kas ir uzskatāms par samērīgu, ņemot vērā izdarīto pārkāpumu.

Izvērtējot lietas materiālus un izskatīšanā konstatētos apstākļus, pamatojoties uz LAPK 9.panta pirmo daļu, 14.¹ pantu, 23.panta pirmās daļas 2.punktu, 32.panta pirmo un otro daļu, 33.panta trešo daļu, 166.¹³ panta trešo daļu, 215.⁴ pantu, 274.pantu, 275.panta pirmās daļas 1.punktu, Administratīvā procesa likuma 5.pantu, 6.pantu, 12.pantu, 13.pantu un 66.panta pirmo daļu, NKAL 1.panta pirmās daļas 1. un 2.punktu, 2.pantu, 4.panta pirmo daļu un otrās daļas 2.punktu, 11.panta 20.punktu, 14.panta pirmo daļu, 15.panta pirmo daļu, 15.panta astotās daļas 5.punktu,

n o l e m t s:

uzlikt sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „VISION EXPRESS BALTIJA”
juridiskā adrese: Katrīnas dambis 26/2, LV-1045
vienotās reģistrācijas Nr. 40003047732,
naudas sodu Ls 200,00 (divi simti) apmērā

Pieņemto lēmumu par administratīvo pārkāpumu saskaņā ar NKAL 16.pantu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā Rīgā, Antonijas ielā 6 viena mēneša laikā no dienas, kad lēmums stāties spēkā. Lēmuma pārsūdzēšana neaptur tā darbību.

Naudas sods jāsamaksā ar pārskaitījumu, maksājuma uzdevumā norādot:

Saņēmējs:	Valsts kase	Reģistrācijas numurs 90000050138
Saņēmēja iestāde:	Valsts kase	BIC kods TREL LV22
		Konts (IBAN) LV12TREL1060121019400
Maksājuma mērķis:		Lēmums Nr. E03-KREUD-2
Pieņemšanas datums:		2010.gada 7. janvārī

Naudas sods jāsamaksā ne vēlāk kā 30 dienu laikā pēc dienas, kad saņemts lēmuma noraksts.

Direktores vietniece	(paraksts)	K.Riekstiņa
Ar lēmumu iepazīnos	(paraksts)	2010. gada 7.janvārī
		(personas, kura iepazīnās ar lēmumu, paraksts)
Ar lēmumu iepazīnos	(paraksts)	2010. gada 7.janvārī
		(personas, kura iepazīnās ar lēmumu, paraksts)

IZRAKSTS PAREIZS

